

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΣ

ΠΜΣ Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία

DHIST 606 - Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία

Ελληνική Εξωτερική Πολιτική, 1924-1941

Η ελληνική εξωτερική πολιτική, 1924-1941

- ❑ Η Συνθήκη της Λωζάννης
- ❑ Προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα
- ❑ Εκτροπή από τη ρεαλιστική οδό
- ❑ Επάνοδος στο ρεαλισμό
- ❑ Η κυβέρνηση Βενιζέλου
- ❑ Στη δίνη της διεθνούς κρίσης: κυβέρνηση Παναγή Τσαλδάρη
- ❑ Η δικτατορία μεταξύ και η εμπλοκή της Ελλάδος στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

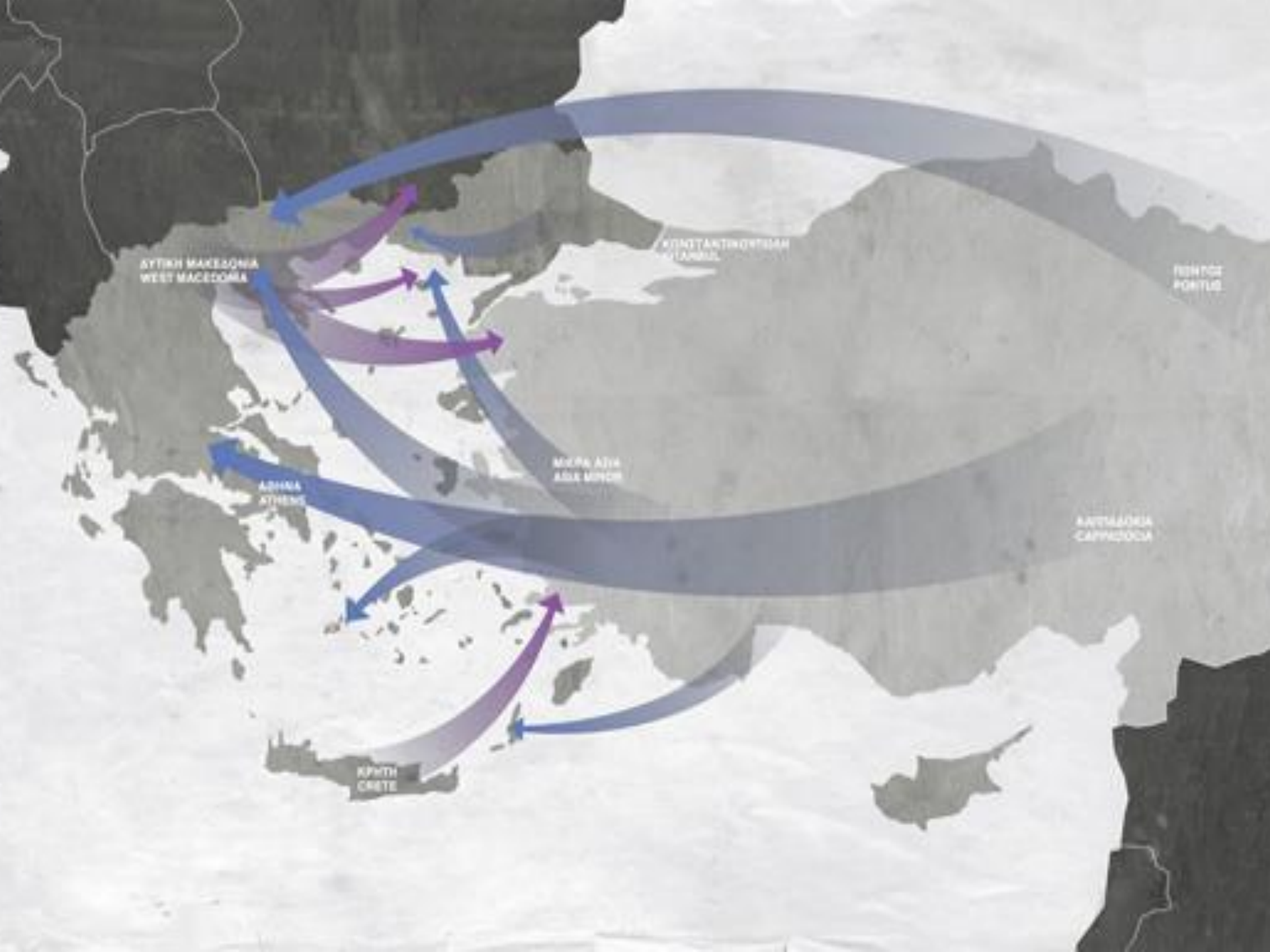
Η ελληνική εξωτερική πολιτική, 1924-1941

1924-1941

1. Η Συνθήκη της Λωζάννης

- ▶ Συνδιάσκεψη Ειρήνης της Λωζάννης: δυσχερής ελληνική θέση στις διαπραγματεύσεις
 - ▶ Ισμέτ πασάς, Λόρδος Κώρζον – Ελληνική αντιπροσωπεία
- ▶ Σύμβαση Λωζάννης για την Ανταλλαγή των Ελληνοτουρκικών Πληθυσμών (17/30 Ιανουαρίου 1923)
 - ▶ Υποχρεωτική ανταλλαγή
 - ▶ Κριτήρια: ιθαγένεια και θρησκεία
 - ▶ Εξαιρέσεις: Έλληνες Κωνσταντινούπολης, μουσουλμάνοι Δυτικής Θράκης

▶ Διαπραγματεύσεις για Συνθήκη Ειρήνης

- ▶ Δυσχέρειες: ζήτημα πολεμικής αποζημίωσης

▶ Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης (24 Ιουλίου 1923)

- ▶ Χερσαία ελληνοτουρκικά σύνορα στον Έβρο
- ▶ Νησιά ΒΑ Αιγαίου στην Ελλάδα (εκτός από Ίμβρο και Τένεδο):
καθεστώς αποστρατικοποίησης

Τα σύνορα της Ελλάδας μετά τη Συνθήκη της Λωζάννης

2. Προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα (1923-1925)

- ▶ Προσδιοριστικοί παράγοντες της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής
 - ▶ Χρεοκοπία της Μεγάλης Ιδέας: η Ελλάδα δύναμη που υποστηρίζει το εδαφικό status quo
 - ▶ Πρωταρχική μέριμνα: κατοχύρωση της εθνικής ανεξαρτησίας και διασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας
 - ▶ Προσφυγικό πρόβλημα
 - ▶ Εσωτερική ρευστότητα: κυβερνητική αστάθεια, όξυνση του Διχασμού, αναμόχλευση του πολιτειακού
 - ▶ Διπλωματική απομόνωση

Σχέσεις με τις γειτονικές χώρες

- ▶ Τουρκία: προβλήματα που απέρρεαν από την εφαρμογή της Σύμβασης της Ανταλλαγής
 - ▶ Εγκατεστημένοι (Έλληνες κάτοικοι της Κωνσταντινουπόλεως/μουσουλμάνοι δυτικής Θράκης) – Ανταλλάξιμοι (Ορθόδοξοι ηπειρωτικής Τουρκίας / μουσουλμάνοι υπόλοιπης Ελλάδας)
- ▶ Βουλγαρία: αναθεωρητικές τάσεις, προβλήματα από την εφαρμογή της Σύμβασης του Νειγύ για την εθελούσια μετανάστευση των ελληνοβουλγαρικών μειονοτήτων
- ▶ Γιουγκοσλαβία: ηγεμονικές τάσεις, διάρρηξη των συμμαχικών δεσμών λόγω της υπογραφής του Πρωτοκόλλου Πολίτη-Καλφώφ
- ▶ Αλβανία: τεταμένες σχέσεις λόγω της καταπάτησης των δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας της Βορείου Ηπείρου, ιταλική παρέμβαση

▶ Σχέσεις με τις Μεγάλες Δυνάμεις

- ▶ Ιταλία: βεβαρημένες σχέσεις (Μικρά Ασία, Βόρεια Ήπειρος, Δωδεκάνησα, Κέρκυρα)
- ▶ Γαλλία: μετατόπιση γαλλικού ενδιαφέροντος, διακανονισμός πολεμικών χρεών
- ▶ Μεγάλη Βρετανία: οικονομική διείσδυση, απροθυμία Λονδίνου να δεσμευτεί πολιτικά

3. Εκτροπή από τη ρεαλιστική οδό: η δικτατορία του Θεόδωρου Πάγκαλου (1925-1926)

- ▶ Νεομεγαλοϊδεατισμός
- ▶ Σπασμωδικές επιλογές
 - ▶ Περαιτέρω αποδυνάμωση θέσης της Ελλάδας

▶ Επεισόδιο στο Πετρίτσι (Οκτώβριος 1925)

- ▶ Εισβολή στο βουλγαρικό έδαφος: καταδίκη Ελλάδας από την Κοινωνία των Εθνών
- ▶ Επιδείνωση ελληνοτουρκικών σχέσεων
- ▶ Αποτυχημένη απόπειρα προσέγγισης με την Ιταλία
 - ▶ Σχέδια για σύμπληξη αντιτουρκικής συμμαχίας
- ▶ Υπογραφή ελληνογιουγκοσλαβικών Συμφωνιών 17/8/1926 («παγκαλικές Συμφωνίες»): άνευ όρων υποχώρηση της Αθήνας στα αιτήματα του Βελιγραδίου

4. Επάνοδος στο ρεαλισμό: η οικουμενική κυβέρνηση Ζαΐμη (1926-1928)

- ▶ Συστηματική προσπάθεια ανασύνταξης της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής
 - ▶ Υπουργός εξωτερικών: Ανδρέας Μιχαλακόπουλος
 - ▶ Βασικοί άξονες πολιτικής Μιχαλακόπουλου
 - ▶ Προσπάθεια αποκατάστασης εγκάρδιων σχέσεων με την Ιταλία
 - ▶ Διευθέτηση εκκρεμοτήτων με τους γείτονες (πρώτα Γιουγκοσλαβία και Τουρκία, και αργότερα Βουλγαρία και Αλβανία)
 - ▶ Αποφυγή εξάρτησης από οποιοδήποτε συνδυασμό Μεγάλων Δυνάμεων: πολιτική ουδετερότητας
-

-
- ▶ Κατάργηση παγκαλικών Συμφωνιών με Γιουγκοσλαβία
 - ▶ Διαπραγματεύσεις με Ιταλία και Τουρκία
 - ▶ Προοπτική τριμερούς ελληνοϊταλοτουρκικού Συμφώνου: δεν συνάφθηκε ποτέ
 - ▶ Σύναψη Συμφώνου Φιλίας με τη Ρουμανία (21/3/1928)
 - ▶ Πρώτο βήμα εξόδου από τη διεθνή απομόνωση
 - ▶ Σύμφωνο Καφαντάρη Μολώφ (διευθέτηση οικονομικών ζητημάτων, μεακίνηση πληθυσμών)

15) Την 17 Ιουλίου ου. Μιχα-
λακόπουλος υπὲρ τοῦ δεξιῶτος
τοῦ δεξιῶτος οὐρεῖται
ἀνακοίνωσεν ἐπὶ τοῦ δεξιῶτος
μερὸν πρεσβευτικῶν ἐπὶ
ἐπὶ. Κυβερνήσεις ἀνακοίνωσεν
ἐπὶ ἀνακοίνωσεν ἐπὶ ἀνακοίνωσεν
ἐπὶ ἀνακοίνωσεν ἐπὶ ἀνακοίνωσεν
ἐπὶ ἀνακοίνωσεν ἐπὶ ἀνακοίνωσεν

173/126

Μουσείο Μπενάκη, Αρχείο
Ελευθερίου Βενιζέλου.

**Αναφέρει ότι ο
Μιχαλακόπουλος
ανακοίνωσε στις 17
Ιουλίου (1929) στο
Βούλγαρο πρεσβευτή
ότι η Ελληνική
Κυβέρνηση
αποφάσισε να
αναστείλει την
εκτέλεση της
σύμβασης
Καφαντάρη-Μολώφ.**

5. Η κυβέρνηση Βενιζέλου (1928-1932)

- ▶ Διατήρηση κατευθυντήριων γραμμών του διπλωματικού προγράμματος του Μιχαλακόπουλου
 - ▶ Σύναψη Συμφώνου Φιλίας με την Ιταλία (23/9/1928)
 - ▶ Σημαντική διπλωματική επιτυχία → ενίσχυση της διεθνούς θέσης της Ελλάδας
 - ▶ Απαρέγκλιτη προσήλωση στις αρχές του συμφώνου της Κ.Τ.Ε.
 - ▶ Διατήρηση Συνθηκών Ειρήνης
 - ▶ Ουδετερότητα σε περίπτωση απρόκλητης επίθεσης
 - ▶ Πενταετής διάρκεια της συνθήκης
-

5. Η κυβέρνηση Βενιζέλου (1928-1932)

- ▶ Έγκαιρη ενημέρωση της γαλλικής διπλωματίας για το ελληνοϊταλικό σύμφωνο
 - ▶ Κατοχύρωση των Συνθηκών και της διεθνούς νομιμότητας
 - ▶ Μετάβαση στο Λονδίνο
 - ▶ Να επαναεπιβεβαιώσει την παραδοσιακή οικονομική συνεργασίας
 - ▶ Προαγωγή των οικονομικών συμφερόντων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα
 - ▶ Αρχή της καλύτερης προσφοράς
-

Η υπογραφή του ελληνοϊταλικού Συμφώνου Φιλίας (23/9/1928)

▶ Διευθέτηση εκκρεμοτήτων με Γιουγκοσλαβία

- ▶ 11/10/1928: υπογραφή Πρωτοκόλλου, το οποίο ρύθμιζε κατ' αρχήν τις διμερείς εκκρεμότητες
- ▶ 17/3/1929: υπογραφή Πρωτοκόλλου για τη γιουγκοσλαβική ζώνη της Θεσσαλονίκης
- ▶ 27/3/1929: υπογραφή Συμφώνου Φιλίας

▶ Ελληνοτουρκική προσέγγιση

- ▶ Υπογραφή Οικονομικού Συμφώνου (10/6/1930)
 - ▶ Διευθέτηση εκκρεμοτήτων Ανταλλαγής Πληθυσμών
- ▶ Επίσκεψη Βενιζέλου στην Άγκυρας: υπογραφή σειράς Συμφωνιών (30/10/1930)
 - ▶ Σύμφωνο Φιλίας
 - ▶ Πρωτόκολλο Περιορισμού Ναυτικών Εξοπλισμών
 - ▶ Σύμφωνο Εγκατάστασης
 - ▶ Σύμβαση Εμπορίου

Η υπογραφή του ελληνοτουρκικού Συμφώνου Φιλίας (30/10/1930)

Επίσημο γεύμα του Μουσταφά Κεμάλ προς τιμήν
της ελληνικής αντιπροσωπείας στην Άγκυρα (Οκτώβριος 1930)

Οι Ελευθέριος Βενιζέλος και Ισμέτ πασάς εισέρχονται στο
Παναθηναϊκό Στάδιο κατά τους Βαλκανικούς Αγώνες του 1931

- ▶ Ελληνοτουρκική προσέγγιση: ακρογωνιαίος λίθος της
-

ελληνικής εξωτερικής πολιτικής στη δεκαετία του 1930

- ▶ Διακομματική συναίνεση
- ▶ Σταθερός χαρακτήρας

▶ Σχέσεις με τη Βουλγαρία

- ▶ Αποτυχία διαπραγματεύσεων για την επίλυση των διμερών εκκρεμοτήτων
- ▶ Αδυναμία κατάληξης σε μία κοινά αποδεκτή λύση, παρά την τουρκική και τη βρετανική μεσολάβηση
- ▶ Βαθύτερη αιτία: απροθυμία της Σόφιας να αποδεχθεί ως οριστικό το εδαφικό status quo

▶ Αλυτρωτικές διεκδικήσεις της Ελλάδας

- ▶ Τήρηση χαμηλών τόνων σχετικά με το Δωδεκανησιακό στο βωμό της ελληνοϊταλικής προσέγγισης
- ▶ Τήρηση χαμηλών τόνων και στο Κυπριακό: περιπλοκές εξαιτίας της κυπριακής εξέγερσης του 1931

► Η ευρωπαϊκή προοπτική

- Θετική ανταπόκριση της ελληνικής κυβέρνησης στο Σχέδιο Μπριάν για τη συγκρότηση της ευρωπαϊκής ομοσπονδιακής ένωσης
- Ελληνική πρόταση για τη συμπερίληψη της Τουρκίας στο ομοσπονδιακό εγχείρημα

6. Στη δίνη της διεθνούς κρίσης: η κυβέρνηση Παναγή Τσαλδάρη (1933-1935)

▶ Σχέσεις με την Τουρκία

- ▶ Ουσιαστική συνέχιση των κατευθυντήριων γραμμών που είχε ακολουθήσει ο Βενιζέλος
- ▶ Επίδραση διεθνών εξελίξεων: άνοδος Χίτλερ στην εξουσία (Ιανουάριος 1933)
- ▶ Σεπτέμβριος 1933: επίσκεψη του Τσαλδάρη και του Υπουργού Εξωτερικών Δημήτριου Μάξιμου στην Άγκυρα
- ▶ Υπογραφή του Συμφώνου της «Εγκάρδιας Συνεννόησης» (14/9/1933): περαιτέρω διεύρυνση της ελληνοτουρκικής συνεργασίας μέσω της εγγύησης του κοινού συνόρου (Ανατολική και Δυτική Θράκη)

▶ Το Βαλκανικό Σύμφωνο του 1934

- ▶ Καταλυτική επίδραση του ελληνοτουρκικού Συμφώνου της «Εγκάρδιας Συνεννόησης» στη διεργασίες για την εμπέδωση της διαβαλκανικής συνεργασίας
- ▶ Θετική συμβολή και προλείανση του εδάφους από τις Βαλκανικές Διασκέψεις (1930: Αθήνα, 1931: Κωνσταντινούπολη, 1932: Βουκουρέστι, 1933: Θεσσαλονίκη)
- ▶ Επιτάχυνση των διαπραγματεύσεων για τη συνομολόγηση Βαλκανικού Συμφώνου Εγγύησης

▶ Το Βαλκανικό Σύμφωνο του 1934

- ▶ Άρνηση της Βουλγαρίας να συμμετάσχει: αιτία η απροθυμία της Σόφιας να αναγνωρίσει ως οριστικό το εδαφικό status quo
- ▶ 9/2/1934: υπογραφή του Βαλκανικού Συμφώνου στην Αθήνα από την Ελλάδα, την Τουρκία, τη Γιουγκοσλαβία και τη Ρουμανία
- ▶ Κυριότερη διάταξη του Βαλκανικού Συμφώνου: αμοιβαία εγγύηση των διαβαλκανικών συνόρων των συμβαλλόμενων μερών
 - ▶ Στόχος: ανάσχεση βουλγαρικού αναθεωρητισμού

▶ Το Βαλκανικό Σύμφωνο του 1934

▶ Πρόσληψη εκ μέρους της γερμανικής διπλωματίας:

- ▶ «πρέπει να θεωρηθεί – υπογραμμιζόταν σε επίσημη εγκύκλιο του γερμανικού υπουργείου Εξωτερικών- σαν μια επάνοδος στις παλιές πολιτικές μεθόδους των συμμαχιών και των δυναμικών σχηματισμών».

Βαλκανικό Σύμφωνο (1934)

7. Η δικτατορία Μεταξά και η εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

- ▶ Διπλωματικός προσανατολισμός του καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου
- ▶ Άμβλυνση διαβαλκανικής συνεργασίας
- ▶ Ανάδυση ακραίων ριζοσπαστικών κινημάτων
 - ▶ Τιτολέσκου – Αντωνέσκου
 - ▶ Στογιαντίνοβιτς
 - ▶ Επανεξοπλισμός Βουλγαρίας
- ▶ Φιλοβρετανική στάση
 - ▶ Ρόλος βασιλιά Γεώργιου Β'
 - ▶ Ιδεολογία $\neq$ διπλωματία

▶ Βρετανική υποστήριξη προς το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου

- ▶ Εξυπηρέτηση στρατηγικών συμφερόντων Μεγάλης Βρετανίας
 - ▶ *«Διακηρύξαμε πάντοτε ότι δεν είμαστε διατεθειμένοι να θεμελιώσουμε την εξωτερική μας πολιτική πάνω σε αντίπαλες ιδεολογίες», Άντονι Ήντεν στη Βουλή των Κοινοτήτων*
- ▶ Ανάσχεση Ιταλία
- ▶ Οδός προς Ινδίες

Οδός προς τις Ινδίες

- ▶ Συνέχιση πολιτικής συνεργασίας με την Τουρκία
- ▶ Συμπληρωματική Συνθήκη (27/4/1938): επέκταση αμοιβαίας εγγύησης στα ναυτικά σύνορα (Αιγαίο)
- ▶ Επίδραση διεθνών εξελίξεων: αποσάθρωση διεθνούς συστήματος (π.χ. ιταλική εισβολή στην Αιθιοπία, επανεξοπλισμός Γερμανίας, Άνσλους)

► Ιταλική διείσδυση στην Αλβανία

- 7/4/1939: ιταλική εισβολή στην Αλβανία
- Εγκαθίδρυση ιταλικού προτεκτοράτου

► Κλιμάκωση της ιταλικής επιθετικότητας σε βάρος της Ελλάδας

- Κατάληψη Αλβανίας
- Απειλητικά διαβήματα (π.χ. χωρικά ύδατα, Τσαμουριά)
- Τορπιλισμός «Έλλης»

ΕΙΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΕΛΕΩΣ ΤΟΥ ΔΕ Α' ΑΦΗΡΜΑΤΟΣ ΔΕ ΔΕΚΛΗΡΩΣΕΩΣ ΔΕ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΔΕ ΤΩΝ ΤΟΡΠΙΛΙΣΜΩΝ ΤΗΣ «ΕΛΛΗΣ»

Ύδυρματος

Τεύχος 6. - Αριθ. 151. - 15 Μαΐου 1940

Παρασκευή
16
ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1940

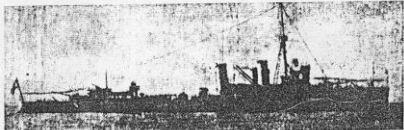
Ή Έλλάς θρηνεί τὴν ἀπώλειαν τοῦ πολεμικοῦ της

Τὸ ἐγκλημα κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ

Τὸ ἔγκλημα τῆς 15ης Μαΐου 1940, ὅταν ἡ Ἑλλάς ἀπώλεσε τὸν πολεμικὸν της «Ἑλλη» κατὰ τὸν ἁγῶνα τῆς ἐλευθέρσεως, ἔχει τὴν τιμὴν τοῦ μεγάλου ἐγκλήματος. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ.

ΕΤΟΡΠΙΛΙΣΘΗ ΧΘΕΣ ΤΟ ΚΑΤΑΔΡΟΜΙΚΟΝ «ΕΛΛΗ», ΥΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΥ ΕΒΥΘΙΣΘΗ ΦΛΕΓΟΜΕΝΟΝ παρὰ τὸν ἡρωισμόν τοῦ πληρώματος

Χθὲς τὴν πρωΐαν περίω-
ραν 8.30', τὸ πολεμικὸν
τοῦ ἡμετέρου πολεμικοῦ
στόλου «Ἑλλη» ἐνφύρι-
σκετο ἠγκυροδοκίμενον
καὶ ἐν μεγάλῳ σημασιο-
λογῷ 800 περίπου μέτρα
ἐξῆλθεν πρὸς ἀμετροδρά-
στους τῆς Τήνου ὅπου εἶχε
μεταστῆ χάριν τῆς μεγάλης
θαλασκευτικῆς ἐκστῆς τῆς
Θεσσαλίας, ἐτορπιλισθὴ
ἀφανίσθη παρὰ ὑποβρυχί-
ου ἀγνώστου ἐθνικότητος
καὶ ἐν καταδύσει.

Τὸ ἐγκλημα τῆς 15ης Μαΐου 1940, ὅταν ἡ Ἑλλάς ἀπώλεσε τὸν πολεμικὸν της «Ἑλλη» κατὰ τὸν ἁγῶνα τῆς ἐλευθέρσεως, ἔχει τὴν τιμὴν τοῦ μεγάλου ἐγκλήματος. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ.

Κατὰ τοῦ «Ἑλλης» ἐρρίφθησαν τρεῖς τορπίλλαι ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἐπληξεν ἡ μία

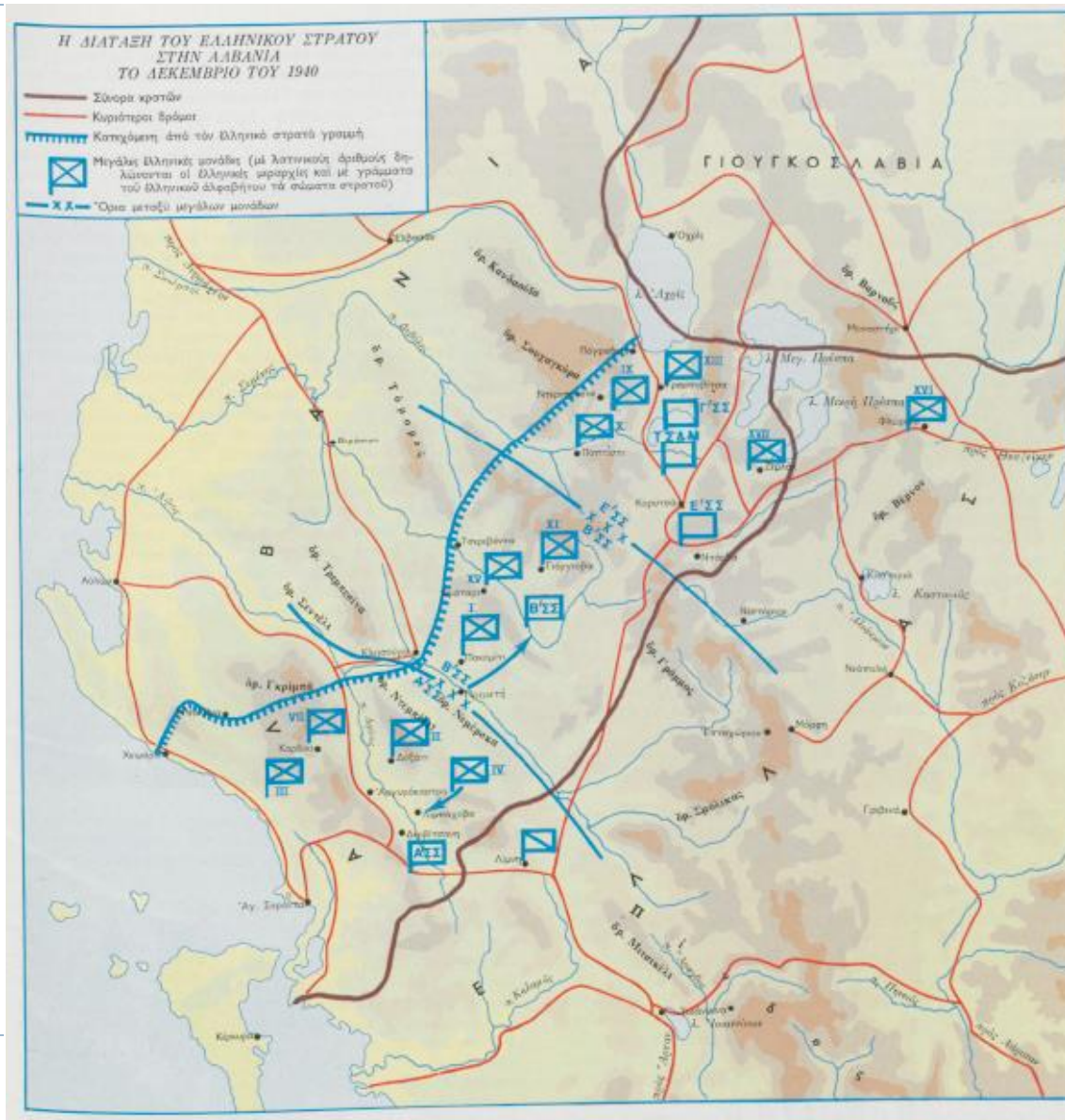
Ἐν μέσῳ ἐκρήξεων καὶ φλογῶν τὸ πλήρωμα ἠγωνίσθη ὑπερανθρώπως νὰ διασώσῃ τὸ πληγέν σκάφος

Ἐν τῇ ἐκστῇ τῆς 15ης Μαΐου 1940, ὅταν ἡ Ἑλλάς ἀπώλεσε τὸν πολεμικὸν της «Ἑλλη» κατὰ τὸν ἁγῶνα τῆς ἐλευθέρσεως, ἔχει τὴν τιμὴν τοῦ μεγάλου ἐγκλήματος. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ. Ἡ ἀπώλεια τοῦ «Ἑλλης» ἔστιν ἡ ἀπώλεια τοῦ ἡρώδους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ.

► Ιταλική επίθεση εναντίον της Ελλάδας (28/10/1940)

► Απόκρουση και αντεπίθεση

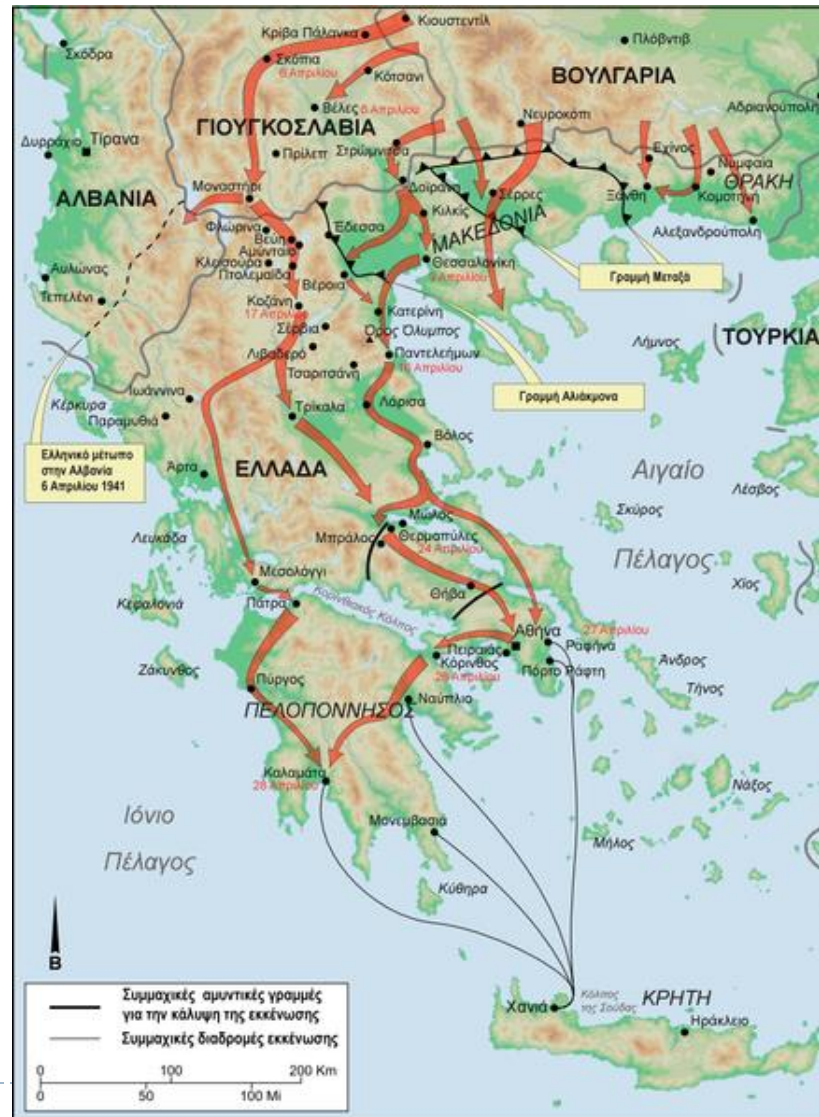
- ▶ Ελληνική προσπάθεια αποφυγής προκλήσεων προς τη Γερμανία
- ▶ Απόρριψη βρετανικών προτάσεων πολεμικής συμπαράστασης έναντι της Ιταλίας
- ▶ Αποδοχή βρετανικής ενίσχυσης μετά την είσοδο γερμανικών στρατευμάτων στη Βουλγαρία (Μάρτιος 1941)
- ▶ Διπλωματικές επιτυχίες Γερμανίας
 - ▶ Προσεταιρισμός Ρουμανίας και Βουλγαρίας
 - ▶ Ουδετεροποίηση Τουρκίας
 - ▶ Προσωρινός προσεταιρισμός Γιουγκοσλαβίας

► Γερμανική εισβολή στην Ελλάδα (6/4/1941)

► Ταχεία προέλαση γερμανικών δυνάμεων

► Μάχη της Κρήτης (20/5-1/6/1941)

- Κατάληψη Κρήτης από Γερμανούς: μεταφορά ελληνικής κυβέρνησης στη Μέση Ανατολή

Τριπλή κατοχή της Ελλάδας από τις Δυνάμεις του Άξονα (1941-1944)

